

zavrieť podnikateľskú jednotku. Európsky zamestnanec má tiež právo, aby podmienky zamestnania boli uvedené v písomnej forme.

- **Ochrana zamestnancov v prípade prevodu, hromadného prepúšťania a platobnej neschopnosti zamestnávateľa** – napríklad, ak spoločnosť prevezme iná spoločnosť, pracovné zmluvy zamestnancov nadobudnutej spoločnosti s novým zamestnávateľom sa ponechávajú za rovnakých podmienok ako pred nadobudnutím.
- **Pracovné právo EÚ tiež určuje, aké pravidlá sa uplatňujú na vyslaných zamestnancov** – t.j. zamestnancov, ktorých vyšli ich zamestnávateľa pracovať dočasne do iného členského štátu. Sú to pravidlá platné v hostiteľskej krajine v mnohých dôležitých oblastiach – maximálne pracovné doby, minimálne mzdové tarify, platená ročná dovolenka a ochrana zdravia a bezpečnosti na pracovisku.

Vedeli ste?

V prípade **hromadného prepúšťania** je prepustená skupina zamestnancov z dôvodov, ktoré sa netýkajú dotýkajúcich jednotlivcov.

K **prevodu** dochádza, keď spoločnosť prevezme iná spoločnosť alebo sa zlúči s inou spoločnosťou.

Podnik je **platobne neschopný**, keď nemôže splácať svoje dlhy, ktoré nadobudli splatnosť.

Právo EÚ stanovuje prísne požiadavky na to, čo predstavuje hromadné prepúšťanie, prevod a platobná neschopnosť zamestnávateľa.

Kam sa ešte môžete obrátiť so svojou sťažnosťou?

Navigačná služba pre občanov

Navigačná služba pre občanov poskytuje usmernenie a praktické rady občanom EÚ, ktorí majú problémy s mobilitou na európskom vnútornom trhu.

http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_sk.htm

SOLVIT

SOLVIT sa zaoberá cezhraničnými problémami medzi podnikom/občanom a štátnym orgánom spôsobenými nesprávnym uplatňovaním predpisov EÚ.

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_sk.htm

Európsky ombudsman

Ombudsman sa zaoberá sťažnosťami na európsku inštitúciu, ktorá nekoná v súlade s právom, nedodrížiava zásady dobrej správy alebo porušuje ľudské práva.

<http://www.ombudsman.europa.eu/home/sk/default.htm>

Viac informácií nájdete na

Pracovné právo EÚ

http://ec.europa.eu/employment_social/labour_law/index_en.htm

Smernice EÚ o zamestnávaní

http://ec.europa.eu/employment_social/labour_law/Directives_en.htm

Formulár sťažnosti

http://ec.europa.eu/community_law/your_rights/your_rights_forms_en.htm

© Európske spoločenstvá, 2008 — Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Printed in Belgium
VYTLAČENÉ NA BIELOM
BEZCHLÓROVOM PAPIERI

Cover Pictures: © 123RF

KE-30-08-418-SK-D

Ochrana vašich práv zamestnanca EÚ

Čo je pracovné právo EÚ?

Pracovné právo EÚ definuje, aké máte na pracovisku práva a povinnosti ako zamestnanec a zamestnávateľ. Pracovné právo zohráva tiež dôležitú úlohu pri zabezpečovaní, aby vysokú úroveň zamestnanosti a trvalo udržateľný hospodársky rast sprevádzalo neustále zlepšovanie životných a pracovných podmienok v celej EÚ.

Vedeli ste?

Právo EÚ sa uplatňuje popri práve členských štátov EÚ a môže byť nadradené vnútroštátnemu právu. V prípade rozporu medzi právom EÚ a právom členského štátu právo EÚ má prednosť pred právom členského štátu, takže právo členského štátu sa neuplatňuje.

Tieto predpisy majú za cieľ ochranu práv zamestnancov, predvídanie a riadenie zmien a vzťahujú sa na štyri hlavné oblasti.

- **Pracovné podmienky** – tieto právne predpisy sa vzťahujú na otázky, ako napríklad pracovný čas, práca na čiastočný úväzok a dobu určitú. Napríklad podľa pracovného práva EÚ majú zamestnanci na čiastočný úväzok rovnaké práva ako zamestnanci pracujúci na plný úväzok, pokiaľ ide o čerpanie dní pracovného pokoja. Osobitné právne predpisy chránia aj mladých zamestnancov, tehotné ženy a matky s malými deťmi.
- **Informácie a konzultácie so zamestnancami** – tieto pravidlá určujú, o akých otázkach musíte byť – ako zamestnanec v EÚ – informovaný a o akých otázkach je potrebné s vami konzultovať. Zamestnanci teda musia byť informovaní prostredníctvom svojich zástupcov vtedy, ak v organizácii práce spoločnosti alebo v zmluvných vzťahoch majú nastať významné zmeny, napríklad ak spoločnosť plánuje

Európska komisia

Ako funguje pracovné právo EÚ?

EÚ definuje minimálne požiadavky pre otázky zamestnávania prostredníctvom smerníc. V súčasnosti je v oblasti pracovného práva platných 21 smerníc.

Vedeli ste?

Zamestnanci so **zmluvami na dobu určitú** podobne ako zamestnanci na čiastočný úväzok majú rovnaké práva ako zamestnanci na plný úväzok. Tieto pravidlá zlepšujú kvalitu práce na dobu určitú tým, že zabezpečujú, aby títo zamestnanci nepociťovali nespravodlivú diskrimináciu.

Smernica je druh právneho predpisu EÚ, ktorý stanovuje minimálne štandardy a od členských štátov vyžaduje, aby dosiahli konkrétny výsledok do určitého termínu, pričom nestanovuje presnú formu alebo metódu implementácie. Členské štáty sa teda môžu rozhodnúť, akým spôsobom budú implementovať požiadavky smernice, pod podmienkou, že zabezpečia, aby tieto minimálne štandardy boli právne záväzné („transponované“) v rámci vnútroštátneho práva.

© istockphoto

Členské štáty môžu smernicu transponovať buď prostredníctvom vnútroštátnych zákonov alebo dohôd medzi zamestnávateľmi a odborovými zväzmi („kolektívne zmluvy“). Môžu sa však rozhodnúť, že stanovia vyššiu úroveň ochrany, aká je stanovená v právnych predpisoch EÚ.

Napríklad maximálny týždenný pracovný čas podľa právnych predpisov EÚ je 48 hodín, ale väčšina členských štátov znížila túto hranicu na 38 až 40 hodín za týždeň.

Ak členský štát netransponuje smernicu do stanoveného termínu, transponuje ju nesprávne alebo právne predpisy uplatňuje v rozpore so smernicou, Európska komisia, ktorá je výkonným orgánom zodpovedným za presadzovanie právnych predpisov EÚ, môže podať na Európskom súdnom dvore žalobu proti krajine.

Zistite svoje práva podľa pracovného práva EÚ

Všetky smernice sú k dispozícii na internetovej stránke Európskej Komisie vo všetkých úradných jazykoch Spoločenstva (pozri nižšie „**Viac informácií nájdete na**“). Okrem toho Komisia príležitostne uverejňuje správy o implementácii smerníc na vnútroštátnej úrovni. Tieto správy môžu byť užitočné na pochopenie, čo sa podľa smernice požaduje a aké problémy sa vyskytujú pri jej uplatňovaní v praxi.

Čo sa stane, ak sa chcem sťažovať?

Smernice sú určené členským štátom. Európska komisia preto spravidla nemôže podniknúť právne kroky v prípade sporov medzi súkromnými stranami, napr. medzi dvoma občanmi alebo medzi zamestnávateľom a zamestnancom.

Vedeli ste?

Ak ste **pracovne vyslaný**, alebo zamestnávateľ uvažuje, že vyšle zamestnancov do iného členského štátu, môžete sa u styčného úradníka informovať o podmienkach zamestnávania, ktoré sa uplatňujú v tejto krajine. Zoznam styčných úradníkov je uverejnený na internetovej stránke Európskej komisie o pracovnom práve (pozri nižšie „**Viac informácií nájdete na**“). Táto stránka obsahuje aj informácie o podmienkach zamestnávania platných vo všetkých členských štátoch..

V takýchto prípadoch by ste mali, pokiaľ možno čo najskôr, kontaktovať váš inšpektorát práce/alebo národné ministerstvo alebo odborový zväz alebo požiadať o právnu radu. V prípade, keď je potrebné podať žalobu na vnútroštátne súdy alebo tribunály, sa môžu uplatňovať právne lehoty a môže sa stať, že ak nebudete konať rýchlo, nebudete mať možnosť účinne uplatniť sťažnosť. Pomoc a právnu radu vám môžu poskytnúť aj združenia, právne poradne a právnické firmy.

Môžete sa niekedy sťažovať Komisii?
Odpoveď znie „áno“, ak usúdite, že:

- minimálne štandardy stanovené v právnom predpise EÚ neboli správne transponované do vnútroštátneho práva,
- verejný orgán (napr. zamestnávateľ, ktorým je vládny orgán alebo miestny orgán verejnej moci) neuplatňuje správne právny predpis EÚ,
- vnútroštátne súdy alebo tribunály neuplatňujú správne alebo odmietli správne uplatňovať právne predpisy EÚ (napriek odvolaniam, ak sa vyskytli).

V týchto prípadoch môžete použiť formulár sťažnosti (pozri nižšie „**Viac informácií nájdete na**“) alebo poslať list, fax alebo e-mail pomocou kontaktných údajov a formulárov, ktoré sa nachádzajú na internetovej stránke Generálneho sekretariátu Európskej komisie. Konanie je bezplatné, môžete požiadať o zachovanie dôvernosti a celá komunikácia sa môže uskutočňovať v ktoromkoľvek úradnom jazyku EÚ.

Európska komisia vašu sťažnosť preskúma a informuje vás o výsledkoch. Komisia, ktorej povinnosťou je zabezpečiť, aby členský štát napravil každé nedodržanie práva EÚ, nakoniec môže začať právne konanie proti členskému štátu, ktorý riadne nedodríava svoje povinnosti. Vo všeobecnosti však nemá právo začať konanie na presadzovanie práv jednotlivých občanov.

Podanie sťažnosti Komisii môže pomôcť vyriešiť každý nesúlad medzi právom EÚ a vnútroštátnym právom, vy však ešte musíte podniknúť právne kroky na vnútroštátnej úrovni na presadenie svojich práv na vnútroštátnych súdoch alebo tribunáloch. .

